

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. першого заступника
начальника Інституту
майор внутрішньої служби
_____ Н.С. Калашник
_____._____ 2017 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ
ПСИХОЛОГІЇ ГСЕ.1.1.12**

за спеціальністю (053) Психологія

факультет заочного навчання та післядипломної освіти

Київ – 2017 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми юридичної психології» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 053 «Психологія» ступеня вищої освіти магістр, за заочною формою навчання.

Розробник: Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Професор кафедри практичної психології

_____ Ю.Ю. Бойко-Бузиль

Схвалено науково-методичною радою Інституту кримінально-виконавчої служби

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Голова науково-методичної ради _____ Н. С. Калашник

1. Програма навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни – актуальні проблеми та сучасний стан теоретико-методологічних основ юридичної психології.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: юридична психологія, соціальна психологія.

Забезпечувані дисципліни: актуальні проблеми правової психології, актуальні проблеми кримінальної психології, актуальні проблеми психології слідчої діяльності, актуальні проблеми психології судової діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми юридичної психології» є формування у здобувачів системи знань щодо теоретичного та практичного вивчення закономірностей розвитку юридичної психології як науки, її загальної теорії, принципів та базових категорій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми юридичної психології» є:

- розширити бачення закономірностей розвитку юридичної психології як науки;
- сформулювати уявлення про парадигми юридичної психології;
- поглибити теоретичні знання стосовно базових категорій та принципів юридичної психології;
- закріпити знання про структуру та напрями юридичної психології як особливої системи психологічних знань в сфері «людина–суспільство–право».

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри практичної психології які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою k_ppp@ukr.net.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. *Актуальні проблеми юридичної психології*

Тема 1. *Теоретичні проблеми юридичної психології*

Предмет та значення юридичної психології. Об'єкт юридичної психології. Психологічний механізм як головне джерело юридичної сили. Взаємозв'язок правових засобів та психологічних властивостей. Рівні інтеграції юриспруденції та психології. Система юридичної психології. Напрями юридичної психології та їх основні завдання. Категоріальний апарат юридичної психології. Принципи юридичної психології як синтез принципів філософії, психології та права.

Тема 2. *Методологічні проблеми юридичної психології*

Юридична психологія в системі наукових галузей знань. Зв'язок юридичної психології з іншими науками та окремими галузями психології, кримінальним та цивільним правом і процесом, криміналістикою і кримінологією. Психологічні методи вивчення об'єктів юридичної діяльності. Психологічні методи вивчення суб'єктів юридичної діяльності. Психологічні

основи юридичної освіти (навчання, підготовки, перепідготовки і працевлаштування працівників правоохоронної системи).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань Соціальні та поведінкові науки 05 Спеціальність Психологія 053	Нормативна	
Кількість розділів – 1	Спеціалізація: психолог в організаціях та на виробництві	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		6-й	
		Семестр	
		11-й	
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Ступінь вищої освіти: Магістр	Лекції	
		6 год.	
		Семінарські	
		8 год.	
		Практичні	
		Самостійна робота	
		106 год.	
		Вид контролю:	
		Екзамен	

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
л		п	сем	с.р.	л		п	сем	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Актуальні проблеми юридичної психології										
Тема 1. Теоретичні проблеми юридичної психології						60	4		4	52
Тема 2. Методологічні проблеми юридичної психології						60	2		4	54
Разом за розділом 1						120	6		8	106
Екзамен										
Усього годин						120	6		8	106

4. Плани семінарських занять

Розділ 1. Актуальні проблеми юридичної психології
Тема 1. Теоретичні проблеми юридичної психології

Питання до семінарського заняття

1. Актуальність предмету та завдань юридичної психології
2. Основні категорії юридичної психології
3. Структура сучасної юридичної психології
4. Загальна характеристика принципів юридичної психології

Тема 2. Методологічні проблеми юридичної психології*Питання до семінарського заняття*

1. Місце юридичної психології в системі психологічного та юридичного знання
2. Загальна характеристика методів вивчення об'єктів юридичної діяльності
3. Загальна характеристика методів вивчення суб'єктів юридичної діяльності
4. Актуальні проблеми юридичної освіти

5. Завдання для самостійної роботи*Виконання завдань:*

1. Складіть таблицю розвитку юридичної психології як науки та дисципліни
2. Складіть кросворд на одну з тем навчальної дисципліни
3. Здійсніть добір кадрів кінофільмів з теми навчальної дисципліни
4. Підготуйте мультимедійну презентацією однієї з тем навчальної дисципліни
5. Складіть структурно-логічну схему вивчення однієї з тем
6. Складіть тести до однієї з тем навчальної дисципліни
7. Опрацюйте статтю щодо проблем юридичної психології

Теми реферативних та інформаційних повідомлень:

1. Внесок Л.С. Виготського та М.Н. Бехтерева у розвиток юридичної психології
2. Дискусія щодо назви, предмету та місця юридичної психології у психології та правознавстві
3. Психолог як експерт і консультант при вирішенні юридичних питань
4. Спрямованість особистості юриста
5. Професійно значущі якості особистості юриста
6. Психологічне супроводження проходження служби в ОВС
7. Морально-психологічна підготовка в юридичній професії
8. Проблема спонукання засудженого до визнання вини та каяття

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені робочим навчальним планом.

7. Методи навчання та контролю

Словесні методи, інноваційні методи, наочні методи, практичні методи. Поточний, проміжний та підсумковий контроль.

8. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Предмет юридичної психології
2. Об'єкт юридичної психології
3. Стан і завдання юридичної психології як науки та практичної діяльності
4. Характеристики ранньої історії юридичної психології (І. Т. Посошков, М. М. Щербатов, Й. Гофбауер, Й. Фредрех)

5. Становлення юридичної психології як самостійної науки (Г. Грос, Е. Клапаред, А. Ф. Коні, Л. Й. Петражицький)
6. Розвиток юридичної психології у 20-80 роки ХХ століття (О. Р. Ратінов, О. М. Столяренко, В. О. Коновалова, М. В. Костицький та ін.)
7. Особливості сучасного стану вітчизняної юридичної психології (О. М. Бандурка, М. В. Костицький, В. М. Синьов, В. С. Медведєв та ін.)
8. Перспективи розвитку юридичної психології в Україні в ХХІ ст.
9. Сучасні проблеми розвитку юридичної психології в Україні
10. Стан юридичної психології на заході
11. Психологічний механізм як головне джерело юридичної сили
12. Взаємозв'язок правових засобів та психологічних властивостей
13. Рівні інтеграції юриспруденції та психології
14. Загальна частина юридичної психології
15. Особлива частина юридичної психології
16. Структура юридичної психології
17. Судова психологія як розділ юридичної психології
18. Кримінальна психологія як розділ юридичної психології
19. Слідчо-оперативна психологія як розділ юридичної психології
20. Пенітенціарна (виправна) психологія як розділ юридичної психології
21. Правова психологія як розділ юридичної психології
22. Психологія професійної діяльності юриста як розділ юридичної психології
23. Психологічна віктимологія як розділ юридичної психології
24. Система юридичної психології
25. Напрями юридичної психології та їх основні завдання
26. Система категорій юридичної психології
27. Категорія «дух» в юридичній психології
28. Категорія «буття» в юридичній психології
29. Категорія «розвиток» в юридичній психології
30. Тріада категорій «зміст, структура й форма» в юридичній психології
31. Парна категорія «сутності й явища» в юридичній психології
32. Категорія «причинність» в юридичній психології
33. Категорія «можливість» в юридичній психології
34. Категорія «дійсність» в юридичній психології
35. Категорія «вірогідність» в юридичній психології
36. Тріада категорій «якість, «кількість і «міра» в юридичній психології
37. Категорія «свідомість» в юридичній психології
38. Категорія «особистість» в юридичній психології
39. Категорія «діяльність» в юридичній психології
40. Філософські принципи юридичної психології
41. Принцип історизму
42. Принцип системності
43. Принцип діалектичної суперечності
44. Принцип єдності якості та кількості
45. Принцип діалектичного заперечення
46. Принцип розвитку

47. Загально-психологічні принципи юридичної психології
48. Принцип детермінізму
49. Принцип відображення
50. Принцип єдності психіки та діяльності
51. Генетичний принцип
52. Загально-юридичні принципи юридичної психології
53. Принцип законності
54. Принцип презумпції невинуватості
55. Принцип гуманності
56. Принцип справедливості
57. Конкретно-наукові (галузеві) принципи юридичної психології
58. Принцип системності інтерпретації психолого-юридичних явищ
59. Принцип суб'єктності правової активності
60. Принцип процесуального розвитку правосвідомості
61. Юридична психологія в системі наукових галузей знань
62. Зв'язок юридичної психології з іншими науками та галузями
63. Психологічні методи вивчення об'єктів юридичної діяльності
64. Методи наукового дослідження в юридичній психології
65. Методи психологічного впливу на особистість в юридичній психології
66. Методи судово-психологічної експертизи
67. Порівняльний метод в юридичній психології
68. Лонгитюдний метод в юридичній психології
69. Комплексні дослідницькі програми в юридичній психології
70. Спостереження та самоспостереження в юридичній психології
71. Поведінковий портрет в юридичній психології
72. Експеримент в юридичній психології
73. Асоціативний експеримент в юридичній психології
74. Психодіагностичні методи в юридичній психології
75. Аналіз продуктів діяльності в юридичній психології
76. Метод експертних оцінок в юридичній психології
77. Опитування в юридичній психології
78. Соціометрія в юридичній психології
79. Біографічні методи в юридичній психології
80. Метод моделювання в юридичній психології
81. Психологічні методи вивчення суб'єктів юридичної діяльності
82. Психологічні основи навчання працівників правоохоронної системи
83. Вищі навчальні заклади правоохоронної системи
84. Психологічні основи підготовки працівників правоохоронної системи
85. Кваліфікаційні вимоги до працівників правоохоронної системи
86. Психологічні основи перепідготовки працівників правоохоронної системи
87. Психологічні основи працевлаштування працівників правоохоронної системи
88. Проблеми працевлаштування працівників правоохоронної системи
89. Системний підхід у юридичній психології
90. Компетентнісний підхід у юридичній психології

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
	Екзамен	
Мах 60%	Мах 40%	Мах 100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

10. Рекомендована література

Основна

1. Александров Д. О. Андросюк В. Г., Казміренко Л. І. Юридична психологія. – К.: КНТ, 2007. – 360 с.
2. Антонов И. О. Юридическая психология: Учебное пособие. – 2-е изд. – Казань: Изд-во «Юниверсум», 2011. – 100 с.
3. Аршава І.Ф. Юридична психологія: підручник. – Д.: РВВ ДНУ: Видавництво ДНУ, 2008. – 180 с.
4. Ахмедшин Р.Л. Юридическая психология: курс лекций. – Томск: Эль Контент, 2011. – 228 с.
5. Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В. Юридическая психология: Учебник. – Х.: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2001. – 640 с.
6. Баранов П. П., Курбатов В. И. Юридическая психология: Учебное пособие. – Ростов-на-Дону: РЮИ МВД России, 2003. – 530 с.
7. Бедь В. В. Юридична психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., доп. і переробл. – К.: МАУП, 2004. – 436 с.
8. Бочелюк В.Й. Юридична психологія. навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
9. Васильев В. Л. Юридическая психология: Учебник для вузов. – 5-е изд., перераб. и доп. – С. Пб.: Питер, 2003. – 656 с.
10. Коновалова В. О., Шепітько В. Ю. Юридична психологія: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х.: Право, 2008. – 240 с.
11. Косолапова Н. В., Иванова А. И. Юридическая психология. – М.: Юрайт, 2010. – 144 с.

12. Костицкий М. В. Введение в юридическую психологию: методологические и теоретические проблемы. – К.: «Вища школа», 1990. – 259 с.
13. Орбан-Лембрик Л. Е., Коцинець В. В. Юридична психологія: навч. посіб. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2007. – 448 с.
14. Сорокотягин И. Н., Сорокотягина Д. А. Юридическая психология: учебник и практикум. – 4-е изд., перераб. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 360 с.
15. Цветков В.Л. Юридическая психология. Учебное пособие для вузов в схемах и комментариях. – М., 2013. – 342 с.
16. Чуфаровский Ю. В. Юридическая психология: Вопросы и ответы. – М.: Изд-во Ексмо, 2005. – 320 с.
17. Юридическая психология: Учебное пособие / сост. Е.Г. Багреева, Т. Э. Зульфугарзаде. – М.: ФГБОУ ВПО «РЭУ им. Г.В. Плеханова», 2011. – 389 с.

Додаткова

18. Бігун В.С. Юридична професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі. – Л, 2006. – 272 с.
19. Еникеев М. И. Общая, социальная, юридическая психология. – М.: «Издательство ПРИОР», 2002. – 400 с.
20. Еникеев М.И. Практикум по юридической психологии. – М.: Изд-во НОРМА, 2001. – 592 с.
21. Прикладная юридическая психология / Под ред. проф. А. М. Столяренко. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 639 с.

11. Інформаційні ресурси

1. http://chitalka.info/pr4_15/pr4_15index.htm
2. <http://student-lib.net/index.php?page=0-631-632>
3. http://www.koob.ru/vasilyev_v_1/yuridicheskaya_psihologiya_vasilyev